

Beschouwing begroting 2024

PAS OP DE PLAATS!

Voorzitter, voor ons ligt de begroting van de gemeente Asten 2024 -2027.

Wat Algemeen Belang betreft is het een begroting, waarbij te veel gedaan wordt alsof we kunnen rekenen met allerlei zekerheden. De begroting kan dus ingevuld worden met allerlei beleidswensen of, zoals in de begroting genoemd, investeringen.

Deze begroting kan dan ook op dit moment slechts tot één conclusie leiden: zolang we geen zekerheden hebben over hogere inkomsten na 2026 is een pas op de plaats zeker gewenst. Dat is voor de gemeente Asten een afwijking van het beleid van de afgelopen jaren.

Het zijn voor de inwoners zeer onzekere tijden met oorlogen op enkele continenten en geen stabiele landelijke politiek. Wat brengt 22 november? Wat voor regering krijgen we? Heeft deze oog voor de kleine gemeentes? Allemaal vragen die op korte termijn niet beantwoord kunnen worden en dus tot onzekerheid leiden voor onze gemeente en voor onze inwoners.

Herbezinning op met name de structurele uitgaven en dus een herbezinning op het te voeren beleid van de eerstkomende jaren, is op dit moment gepast. Het dienen gerichte investeringen te zijn en geen luxe investeringen zoals het Loverveld. Dit past niet in deze huidige tijd. Eventueel kunnen we op langere termijn, als het Rijk meer middelen ter beschikking stelt, komen tot een keuze en prioritering m.b.t. de zaken die zonder draconische lastenstijging voor de Astense inwoner doorgevoerd kunnen worden. De lastenstijging voor 2024 is nu al 5,1%, dat is in vergelijking met 2022 een stijging van 19%! Dat kan zo niet verder.

Voorzitter, jarenlang hebben wij ons vooral zorgen moeten maken over de (kosten)ontwikkelingen in het sociaal domein. Ook nu nog zien we de kosten van het leerlingenvervoer en de Jeugdzorg Peelgemeenten fors stijgen. Maar dat zijn goeddeels autonome bewegingen.

Het lijkt erop, dat het gemeentebestuur met de verantwoordelijke wethouder voorop ontwikkelingen in dat domein en daarmee ook de kosten onder controle gaat krijgen.

Echter maken we ons zorgen, dat op andere taakvelden de ontwikkelingen minder rooskleurig zijn.

Wij willen als Algemeen Belang enkele opvallende zaken benoemen:

1. De voortdurende uitbreiding van het ambtelijk apparaat.

In de huidige krappe arbeidsmarkt is het een illusie om te denken dat invulling van de diverse taken ingevuld kan worden middels personeelsuitbreiding. Het is gewoon een feit dat er weinig

personeelsaanbod is, en als er al aanbod is dan is het vaak al weggekocht door grotere gemeentes. Wij zien liever dat er meer ingezet wordt op kwaliteitsverbetering door versobering en verbetering van de (werk)processen. Stel daar waar mogelijk of noodgedwongen je ambitie bij.

2. De onnodige en veel te luxe herinrichting van wat u het Loverveld noemt.

Ondanks de bezuiniging op het oorspronkelijke plan van €700.000,- vinden wij de herinrichting van het Loverveld veel te luxe. Zet in op een beperkte en met feiten onderbouwde aanpak voor noodzakelijke waterberging en beperkte vergroening. Zet meer in op wat de omgeving ziet zitten, zoals een speelomgeving voor jong en oud. Schrap bijvoorbeeld die dure vijver en de fontein. Schuif in elk geval deze investeringen door naar betere tijden.

3. De nieuwe wensen:

- de harmonisatie van de minimaregelingen is belangrijk en in orde.
- met het verduurzamen (dus energiezuinig maken) van de bestuursvleugel kunnen we zeker instemmen, echter het moderniseren en representatief maken kan beslist uitgesteld worden. De bestuursvleugel is nu echt authentiek en dat mag zo blijven.
- de aanpak van het sportpark in Heusden met de aangegeven dekking is wat Algemeen Belang betreft een goede zaak.

4. De bijdrage van € 853.000,00 aan de Brainportregio.

Dit vinden wij als Algemeen Belang een lastige zaak. Onze vraag is wat onze inwoners hiervoor terugzien. Een vraag die in meerdere gemeentes gesteld wordt. De financiële toekomst van onze gemeente is niet dusdanig dat we ons alles kunnen veroorloven. De volgende vraag is wat het college gaat doen, wanneer er daadwerkelijk bezuinigd moet worden? Deze bijdrage door laten gaan en dus als gevolg een lastenverzwaring voor onze inwoners, of dit meenemen in een bezuinigingsronde zodat de lastenverzwaring niet door hoeft te gaan. Wij denken dat de gemeente Eindhoven voor dit soort voorzieningen het dubbele krijgt van het rijk per inwoner. Voor de centrumfunctie ontvangen ze een extra bedrag. Bedenk daarbij dat de woonlasten van de gemeente Eindhoven per gezin veel lager zijn dan in Asten.

Graag hadden wij een antwoord op onze vragen van het college.

5. De omgevingsdienst.

Al jaren staan wij als Asten bekend als een criticaster van de ODZOB. Te duur, weinig zelfreflectie en de tarieven worden maar opgeschroefd. Zelfs moties van gemeenteraden worden klakkeloos naast zich neergelegd. Hoe stelt het college zich hierin op? Meegaan, of geeft men een stevig signaal af dat dit niet zomaar kan.

Graag antwoord hierop.

Wanneer we inzoomen op de diverse programma's valt ons als Algemeen Belang het volgende op:

Programma Bestuur en Veiligheid

Belangrijk vinden we als Algemeen Belang constructieve debatten met coalitie en oppositie en het transparant zijn. Het gevoel hebben dat je erbij hoort en een wezenlijk aandeel kunt hebben in het openbaar bestuur. We hoorden tijdens de thema-avond Wonen in het Varendonck College van onze inwoners dat er te weinig gedaan wordt aan het meedenken in oplossingen. Zoals gezegd wordt er weinig flexibel omgegaan met regelingen. We stellen voor om met creatieve oplossingen te komen, ook bestuurlijk.

Natuurlijk is het zo dat niet iedere wens gehonoreerd kan worden, maar meer meedenken en meer tussen de inwoners staan, mag gerust de nadruk krijgen.

Inzetten op veiligheid voor politici, bestuurders en medewerkers kan niet hoog genoeg op de prioriteitenlijst staan. Van deze mensen blijf je af.
De andere punten in dit programma kunnen onze goedkeuring wegdragen.

Programma Ruimtelijk Domein

Het valt op voorzitter, dat in dit domein weinig schot zit. Plannen zijn er genoeg, maar die stammen nog uit de aanpak van vorige colleges. De transformatie van het Patersklooster, de ondergrond van de Lambertusschool, plannen voor het mogelijke behoud van de Bonifatiusschool, ondergrond Anneke de Bruin en het braakliggend terrein in de Emmastraat blijven echt achter.

Graag een update van het college van deze plannen.

Verder valt ons op dat het proces van de scholenhuisvesting nog steeds zorgen baart.
Hoe kan het dat het gebouw van de Bonifatiusschool nu gebruikt moet worden door beide schoolbesturen? Alle rekenmodellen van de afgelopen jaren hebben aangetoond dat met de bouw en verbouwingen van de scholen voldoende capaciteit in Asten aanwezig zou zijn. Het talent komt nu al ruimte te kort...

Wat het meest opvalt in dit domein is toch het grondbeleid. Na jarenlang een positief resultaat te hebben behaald op diverse projecten, is dat nu omgeslagen naar een fors negatief resultaat voor de plannen Loverbosch III en Biesvelden I van ruim € 717.000,-. Het meest merkwaardige is volgens Algemeen Belang het volgende.

Loverbosch III en Biesvelden I zijn allebei begonnen in 2024. In het overzicht op blz. 87 staat dat deze projecten met hun resultaat pas in 2029 en 2031 zichtbaar worden. Men kiest ervoor om de consequenties pas zichtbaar te maken in de jaarrekening 2023 en niet in deze meerjarenbegroting. Het is echter zeer duidelijk dat ze een zichtbare invloed hebben op de prognoses van de resultaten van de projecten en dus naar de mening van Algemeen Belang zichtbaar dienen te worden in deze meerjarenbegroting. U dient volgens de regels dit negatieve resultaat zichtbaar te maken in de prognoses van het resultaat.

Graag een reactie hierop.

Dan een ander fenomeen, voorzitter en wij citeren blz. 27 : 'Wij streven ernaar om 10% van het positieve exploitatieresultaat bij woningbouwplannen in samenspraak met bewoners te gebruiken om te investeren in voorzieningen: in bijvoorbeeld meer groen, speelgelegenheden of verkeersveiligheidsmaatregelen'. Einde citaat.

Voorzitter, hoe wil het college 10% investeren bij een negatief exploitatieresultaat van € 717.000,-? Wat ons betreft is dit een loze kreet, of ziet het college dit anders?

Graag een reactie hierop

Vervolgens willen we uit het stuk van de bruisende en aantrekkelijke kernen er één activiteit uitpikken, namelijk het herinrichten van het Burgemeester Ploegmakerspark. We zien hier geen daadkracht om het geheel onderhanden te nemen. Er komt alweer een onderzoek naar de wensen en ambities, terwijl dit in een eerder stadium al gedaan is. Toen is het uitgesteld vanwege bezuinigingen. U doet geen recht aan de amendementen, die eerder aangenomen zijn. Als er nu weer eerst onderzoeken plaats moeten vinden, zal waarschijnlijk de datum van 2025 niet gehaald worden.

Over het 't Loverveld hebben we reeds in een eerder stadium gesproken. Gegeven onze huidige positie heeft dit een te zware financiële consequentie.

Programma Sociaal Domein

Zoals gezegd zien we de ontwikkeling in het Sociaal Domein minder somber in. De opdracht is wel om de kosten zo veel als mogelijk (ook in samenwerking met andere gemeenten) terug te dringen.

Als prioriteit noemen we in dit domein (het onderzoek naar) de binnensport in Asten. Deze investering kan niet uitgesteld worden vanwege de staat van de huidige accommodaties en is daarom voor Algemeen Belang zeer Belangrijk voor onze Astense inwoners!

Programma Financiën, Control en Economie

Natuurlijk willen we als Algemeen Belang kritisch zijn op de uitgaven (en waar mogelijk op de inkomsten) om onnodige lastenverzwaring voor de inwoners te voorkomen.

Maar zoals gezegd: de afgelopen jaren zijn de lasten in Asten relatief verslechterd. Van de aanpak van een nieuw lokaal bedrijventerrein is niets zichtbaar. De ondernemers voelen zich in de steek gelaten door het college. Het regionaal bedrijventerrein lijkt vast te staan, maar lokaal zien we totaal geen ontwikkelingen. Is er weerstand in het college tegen een nieuwe ontwikkeling? Een bedrijventerrein is prima, maar niet in Asten, lijkt het adagium. Terwijl de bedrijven toch mede de spil zijn in onze werkgelegenheid.

Graag een reactie.

Voorzitter, op blz. 72 en verder zien we bij de kengetallen een zorgelijke ontwikkeling. Weliswaar is het weerstandsvermogen voldoende, maar holt de solvabiliteitsratio achteruit. Van 47% in 2022 naar 31% in 2027. Iedereen kan in het COELO '23 nakijken hoe we ervoor staan. Een aantal jaren geleden had de Astense inwoner te maken met lage woonlasten en stonden we in de top 100. Nu zijn we gezakt naar plek 237. Onze buurgemeente laat het tegenovergestelde zien.

Tot slot voorzitter.

Dit is een begroting die de nodige zorgen kent en naar de mening van Algemeen Belang de nodige stuurmanskunst van het college vergt om alles in goede banen te leiden.

Fractie Algemeen Belang.

Paul Bakens

Patricia Verbakel

Frank van de Kerkhof

Lilian Vossen

Karin van Tilburg

Gemke van Houts

Sam Ockers

Henk van Moorsel

Jos Jacobs